

Aan de leden van de raad
i.a.a. de commissieleden

Datum
17 juli 2026

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk
1038432

Bijlagen

Onderwerp:
Raadsinformatiebrief afdoening motie plaatsing van transformatorhuisjes

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren wij u over de afdoening van de motie vreemd 'de plaatsing van transformatorhuisjes'

Aanleiding en achtergrond

Transformatorhuisjes zijn essentieel voor de energietransitie, omdat ze helpen de toenemende vraag naar en opwek van elektriciteit op te vangen. Door de groei van zonnepanelen, elektrische auto's en warmtepompen moet het elektriciteitsnet meer stroom kunnen transporteren en verdelen.

Transformatorhuisjes maken dit mogelijk door elektriciteit op de juiste spanning beschikbaar te maken en het lokale stroomnet te versterken, zodat duurzame energie veilig en betrouwbaar kan worden geleverd en gebruikt. In Houten, en met name in Houten-Zuid is de druk op het elektriciteitsnet heel groot. Hierom heeft Stedin besloten in onze gemeente te starten met de buurtaanpak transformatorhuisjes

In de vergadering van de gemeenteraad van 26 mei 2026 heeft uw raad de motie 012-2026 aangenomen inzake de plaatsing van transformatorhuisjes, daarin wordt het college verzocht:

1. In overleg te treden met netbeheerder Stedin en direct belanghebbende omwonenden (bezwaarmakers) over de locatiekeuze van transformatorhuisjes, waaronder in ieder geval de locaties Torenmuur, Burchtmuur, Kerkmuur en Plantagepolder, alsmede andere locaties waar aantoonbaar bezwaren spelen;
2. In dit overleg de door bezwaarmakers aangedragen alternatieve locaties serieus en transparant te onderzoeken, waarbij de uitkomsten en afwegingen inzichtelijk worden teruggekoppeld aan alle betrokken partijen;
3. De uitvoering van bouwactiviteiten voor de genoemde locaties tijdelijk op te schorten totdat het hierboven beschreven overleg heeft plaatsgevonden en de resultaten daarvan zijn gedeeld met de raad;
4. Vanaf nu bij volgende locaties deze na het ambtelijk bepalen in overleg te treden met de omgeving en te bekijken of de plaatsing de beste plek is voor de omgeving, en anders met omgeving in gesprek te gaan of het transformatorhuisje ergens anders beter inpast; (Laadpaal systematiek)

5. En hiervoor de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) te heronderhandelen met Stedin
6. Bij toekomstig te bepalen locaties van transformatorhuisjes door middel van de laadpaal systematiek geen vertraging op te laten treden.

In de vergadering van 26 mei j.l. heeft wethouder Kosterman namens het college de motie ontraden. Dat laat onverlet dat het college werk heeft gemaakt van de uitvoering van alle punten van de motie, binnen de mogelijkheden die het college daarvoor heeft.

Het college geeft als volgt uitvoering aan de motie:

1. Overleg met Stedin en direct omwonenden

Op 15 juni jl. hebben in aanwezigheid van voormalig Wethouder Kosterman en Stedin gesprekken plaatsgevonden met bewoners van de Torenmuur, Kantelenmuur, Boogmuur, Kerkmuur, Burchtmuur en Plantagepolder. In deze gesprekken hebben omwonenden hun zorgen geuit over de impact die de transformatorhuisjes hebben op de omgeving en het proces wat de afgelopen tijd gelopen is.

Afgesproken is dat met de input die uit de gesprekken is opgehaald opnieuw naar de locaties van de transformatorhuisjes gekeken gaat worden. En waar mogelijk, met de input die omwonenden hebben gegeven, een alternatieve locatie gezocht gaat worden.

Daarnaast is er op maandagavond 6 juli jl. een sessie met de Raad geweest waarbij Stedin toelichting heeft gegeven op hoe het proces werkt. De Raad heeft daarbij met Stedin en de portefeuillehouder gesproken over dat proces en er zijn voorstellen gewisseld over hoe het proces verbeterd kan worden.

Inmiddels is ook wethouder Pelleboer in contact geweest met enkele van de hiervoor genoemde bewoners en gaat hij binnenkort ook langs bij de andere bewoners.

2. Onderzoek alternatieve locaties

Naar aanleiding van de hiervoor genoemde gesprekken met voormalig Wethouder Kosterman, Stedin en bewoners heeft Stedin een analyse gemaakt waaruit blijkt dat bij twee locaties, op de Plantagepolder en Kantelenmuur, de mogelijkheid bestaat uit te wijken naar een alternatieve locatie. Bij de beoordeling van deze alternatieve locaties door de gemeente is gekeken naar de belangrijkste ruimtelijke en maatschappelijke belangen, waaronder verkeersveiligheid, woongenot, parkeren, groen en leefbaarheid. In beide gevallen leidde deze beoordeling tot een voorkeur voor de alternatieve locatie ten opzichte van de oorspronkelijke locatie. Het college heeft Stedin verzocht de alternatieve locaties toe te passen hetgeen door Stedin akkoord is bevonden.

Het college heeft zich, zowel ambtelijk als bestuurlijk, maximaal ingespannen om zoveel mogelijk inzicht te krijgen in de afwegingen die ten grondslag liggen aan de locatiekeuzes van Stedin. Daarbij is nadrukkelijk gevraagd om alle beschikbare informatie die gedeeld kon worden. De mogelijkheden zijn echter beperkt, omdat Stedin slechts beperkt bedrijfsgevoelige informatie openbaar wil maken. Na bestuurlijk overleg is Stedin wel bereid gevonden om een rapport onder geheimhouding ter inzage te geven aan de raadsleden. Het college heeft hier op 14 juli jl. geheimhouding opgelegd.

3. Voorlopig opschorten bouwactiviteiten

Naar aanleiding van de motie zijn de gesprekken met omwonenden gevoerd en zijn de aangedragen alternatieve locaties opnieuw beoordeeld door zowel Stedin als de gemeente. Dat heeft ertoe geleid, zoals hiervoor is aangegeven, dat voor twee locaties (Kantelenmuur en Plantagepolder) een alternatieve locatie is gevonden en door Stedin is overgenomen. Voor de overige locaties is, na hernieuwde beoordeling, geconcludeerd dat geen geschikt alternatief beschikbaar is. Met de gesprekken met inwoners en de Raad, het zoeken naar alternatieve locaties en het delen van de

beschikbare informatie met uw Raad, is uitvoering gegeven aan de kern van de motie: de locaties zijn opnieuw tegen het licht gehouden en de resultaten daarvan zijn met uw raad gedeeld.

Tegen deze achtergrond ziet het college geen aanleiding om de bouwactiviteiten op te schorten.

Verdere opschorting leidt niet tot nieuwe ruimtelijke of technische inzichten of andere locatiekeuzes, maar brengt wel vertraging, extra kosten en aansprakelijkheidsrisico's met zich mee. Het college acht dat, nu de heroverweging heeft plaatsgevonden, niet proportioneel.

4. Betrekken omgeving bij locatiebepaling en transparantere afwegingen

Participatie

In de Raadsinformatiebrief Samenwerkingsovereenkomst (SOK) Stedin van 13 september 2024 (zie bijlage) is uw raad geïnformeerd over de rol van bewoners bij locatiebepaling van transformatorhuisjes zoals overeengekomen in de SOK met Stedin. Volgens de afspraken met Stedin, zoals ook eerder toegelicht in de RIB van 13 september 2024, gaat het hierbij om informeren: Stedin informeert inwoners eenzijdig over al genomen beslissingen of plannen.

In de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen gemeente en Stedin staat echter dat o.a. de "Leidraad Omgevingsinitiatieven en participatie gemeente Houten" wordt gevolgd. Dit biedt volgens het college ruimte voor meer participatie. De gemeente wil in overleg met Stedin bekijken in hoeverre er ruimte is voor meer participatie bij de plaatsing van de overige transformatorhuisjes. Stedin heeft aangegeven hiervoor open te staan. Hierbij gaan we nader detailleren wat informeren in Houten betekent. Uiteraard zullen we de gemeenteraad hierover informeren.

Transparantie

Om het proces verder te verbeteren en de afweging transparanter te maken, behoort het tot de mogelijkheden dat we als gemeente voor toekomstige projecten van Stedin beoordelingscriteria opstellen voor een integrale ruimtelijke analyse. Binnen de bandbreedte die Stedin kan bieden, beoordelen we dan als gemeente samen met Stedin op basis van de criteria wat de beste plaatsingsoptie is. We leggen deze analyse dan vast en delen de uitkomsten met omwonenden.

Voor de mogelijke aanpassingen met betrekking tot participatie en transparantie zal de raad worden geïnformeerd. Naar verwachting is dit eind 2026.

5. Heronderhandelen SOK met Stedin

De buurtaanpak in de buurten Polders en Muren bevindt zich in een lopend proces. De voorbereidingen van werkzaamheden zijn inmiddels gestart, en het belang van een goede samenwerking met Stedin én de tijdsdruk waaronder wordt gewerkt, zou het heronderhandelen van de SOK gevolgen hebben voor de gemeente. Zie ook punt 3 inzake de risico's op vertraging, afstel of uitstel. Dit zou consequenties kunnen hebben voor de energielevering in Houten.

Zoals hiervoor al is aangegeven biedt de huidige SOK aanknopingspunten voor een andere invulling van participatie. Inschatting is dat heronderhandeling met Stedin niet de garantie geeft dat er nog beter geparticipeerd kan worden in vervolgtraject. Het is wel zeker dat de uitvoering van werkzaamheden dan naar achteren schuift, wat risico's met zich meebrengt voor de leveringszekerheid. Werkzaamheden hebben tot doel de toegenomen vraag naar elektriciteit te kunnen leveren. In Houten zijn de problemen groot, vandaar dat we ook vooraan staan in de opgave van Stedin.

6. Geen vertraging door aanpassen systematiek

In de motie wordt het college opgeroepen om de systematiek om te komen tot de beste locatie voor

transformatorhuisjes aan te passen, en hier bijvoorbeeld gebruik te maken van de methode die wordt toegepast voor de plaatsing van laadpalen (waarbij bewoners zo nodig in onderling overleg tot een alternatieve locatie kunnen komen). Deze aanpak is bedoeld voor flexibele, relatief kleinschalige voorzieningen; een transformator is een vaste netvoorziening met veel zwaardere eisen aan ruimte, veiligheid en netfunctionaliteit. Waar laadpalen vooral op basis van vraag, loopafstand en beperkte technische randvoorwaarden worden gepositioneerd, volgt de locatie van een transformatorhuisje primair uit netstudies, capaciteitstekorten, kabeltracés en technische inpassing. Bovendien stapelen zich in de ondergrond kabels, leidingen, riolering, warmte- en andere energiesystemen, wat schaarste en complexiteit vergroot en vraagt om een integrale afweging tussen ruimte, techniek, beheer en maatschappelijke belangen. Daarom sluiten netbeheerders samenwerkingsovereenkomsten met gemeenten om binnen die kaders tot verantwoorde keuzes te komen; dit geldt ook voor Houten. De rol van de gemeente is ook anders dan bij laadpalen. Stedin is bij dit proces primair verantwoordelijk voor de opgave om transformatorhuisjes te bouwen. Het college ziet geen mogelijkheid om deze systematiek toe te passen voor de plaatsing van transformatorhuisjes.

Conclusie

Het college heeft zich maximaal ingespannen om uitvoering te geven aan de door uw raad aangenomen motie. Daartoe zijn gesprekken gevoerd met omwonenden, is bestuurlijk en ambtelijk intensief overleg gevoerd met Stedin, is er gezocht naar alternatieve locaties op basis van de input van omwonenden en is aangedrongen op het beschikbaar stellen van zoveel mogelijk informatie over de gemaakte afwegingen. Waar dat mogelijk bleek, heeft dit geleid tot aanpassing van de locatiekeuze. Ook is voor de raad de meest volledige beschikbare informatie toegankelijk gemaakt.

Tegelijkertijd heeft het college moeten constateren dat de mogelijkheden om verdere uitvoering aan onderdelen van de motie te geven worden begrensd door de beperkte invloed die de gemeente op de uiteindelijke locatiekeuzes heeft. Binnen die kaders is naar het oordeel van het college het uiterste gedaan om recht te doen aan de strekking van de motie én aan de zorgen van omwonenden.

De ervaringen met dit traject geven wel aanleiding om het proces voor toekomstige locatiekeuzes te verbeteren. Het college wil daarom, samen met Stedin, komen tot een transparanter afwegingsproces en een betere betrokkenheid van omwonenden, zonder daarbij de voortgang van de noodzakelijke uitbreiding van het elektriciteitsnet uit het oog te verliezen.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

R. van Netten

H.C. Heerschop

Bijlage(n):

1. Motie 012-2026 "De plaatsing van transformatorhuisjes".
2. Raadsinformatiebrief Samenwerkingsovereenkomst Stedin, d.d. 13-09-2024.
3. Geheime bijlage